

Változócsillagok

a PVH rovata

Megfigyelések
szeptember – október

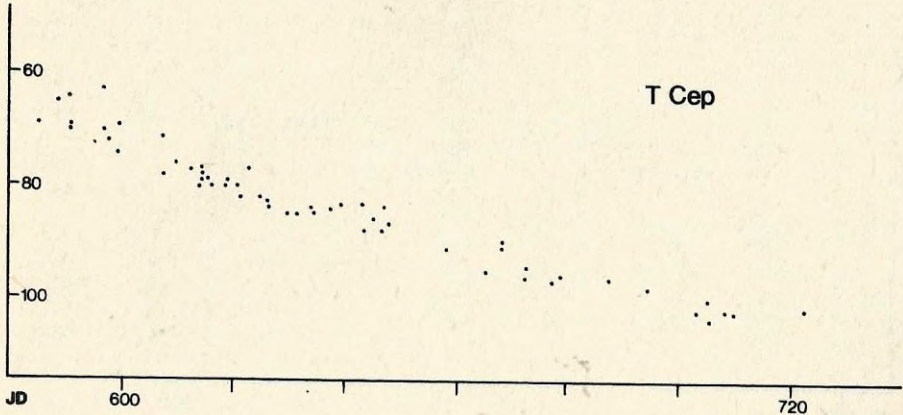
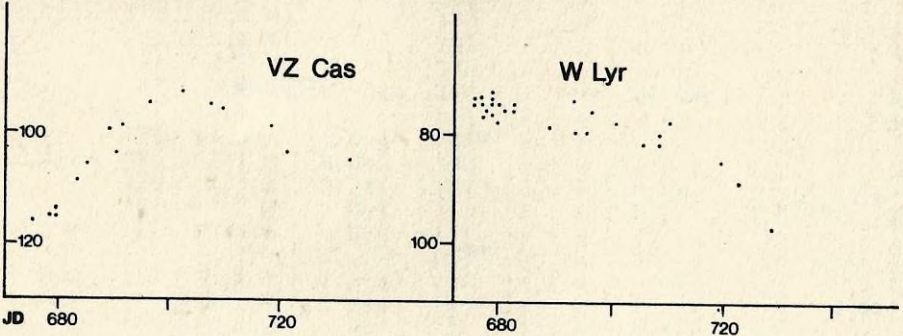
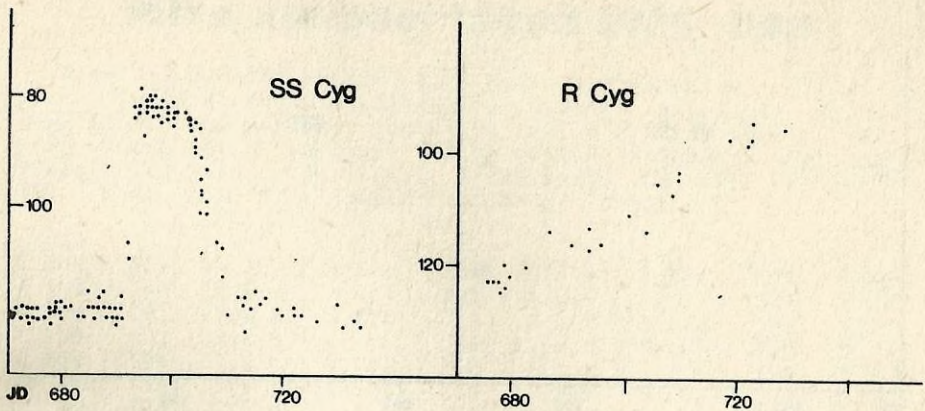
ÉSZLELŐ	NÉVKÓD	SZEPT.	OKT.	MŰSZER
Bagó Balázs (Kalocsa)	Bgb	35/34	-	24,4 T
Berente Béla (Kocsér)	Ber	6/3	-	20 T
Csiszár Tibor (Pécs)	Ctb	15/8	10/6	10x50 B
Csiszárné Molnár Éva (Pécs)	Cmex*	-	2/1	10x50 B
Csóti István (Budapest)	Cti	45/16	-	5 L
Csukás Mátyás (Nagyszalonta, Ro)	Ckm	193/99	-	6,3 L
Dankó Csaba (Debrecen)	Dac	-	6/1	7x50 B
Dömény Gábor (Kalocsa)	Döm	63/33	-	10 T
Döményné Ságodi Ibolya (Kalocsa)	Sgi	136/50	-	10 T
Fidrich Róbert (Bakonycsanak)	Fid	67/59	92/59	7x35 B
Fodor Antal (Sülysáp)	Fod	12/9	-	15 T
Földesi Ferenc (Veszprém)	Ffe	99/55	31/31	12x50 B
Henshaw, Colin (Kadoma, ZIMBABWE)	Hen	50/12	-	12x40 B
Herceg Zsolt (Mosonmagyaróvár)	Her	12/9	10/10	5 L
Horváth Ferenc (Veszprém)	Hof	10/8	-	10x50 B
Illés Elek (Kővágószőlős)	Ile	-	4/4	8x30 B
Iskum József (Budapest)	Isk*	-	2/1	foto
Kósa-Kiss Attila (Nagyszalonta, Ro)	Kka	420/98	306/112	15,6 T
Kovács István (Budapest)	Kvi	141/73	162/100	10 T
Mizser Attila (Budapest)	Mzs	319/128	410/156	19 L
Németh-Buhin Ákos (Budapest)	Nba	1/1	-	15 T
Papp Sándor (Kecskemét)	Pps	446/142	320/103	24,4 T
Ratz, Kerstin (Bad Salzungen, DDR)	Rek	25/9	-	9 T
Reinhard, Peter (Bécs, A)	Rep	2/1	-	7 L
Ripero, José (Rivas Vaciamadrid, E)	Rip	389/53	-	33,4 T
Sajtz András (Újfalú, Ro)	Stz	-	556/60	12x35 M
Sári Gyula (Szőny)	Sri	-	23/22	foto
Schweitzer, Emile (Strasbourg, F)	Sch	313/188	-	31 T
Soós Zoltán (Székesfehérvár)	Soz	54/38	35/28	30x80 B
Szász Mária (Budapest)	Sza	3/3	-	19 L
Szőke Balázs (Budapest)	Szb	14/14	-	10x50 B
Szauer Ágoston (Pápa)	Szu	34/22	13/13	6,3 L
Toone, John (Boothstown, GB)	Too	484/91	468/110	20 T
Tordai Tamás (Budapest)	Tor	2/2	3/3	7,6 L
Vaskúti György (Vaskút)	Vsk	-	3/2	20 T
Vimládi László (Budapest)	Vim	34/6	-	10x50 B
Zalezsák Tamás (Pécs)	Zal	298/198	51/45	15 T

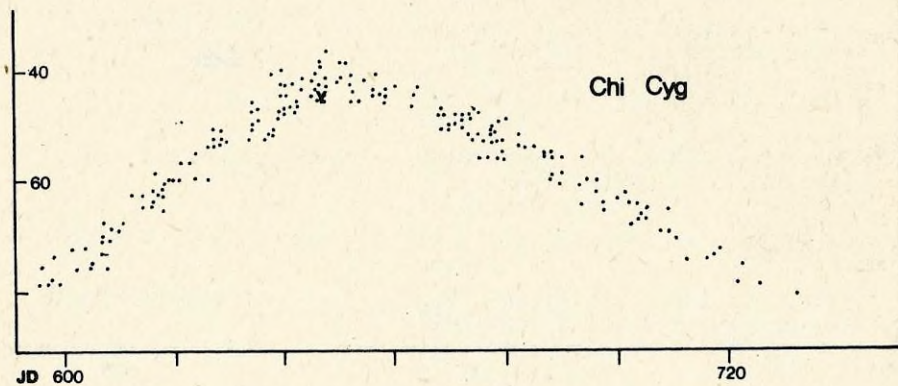
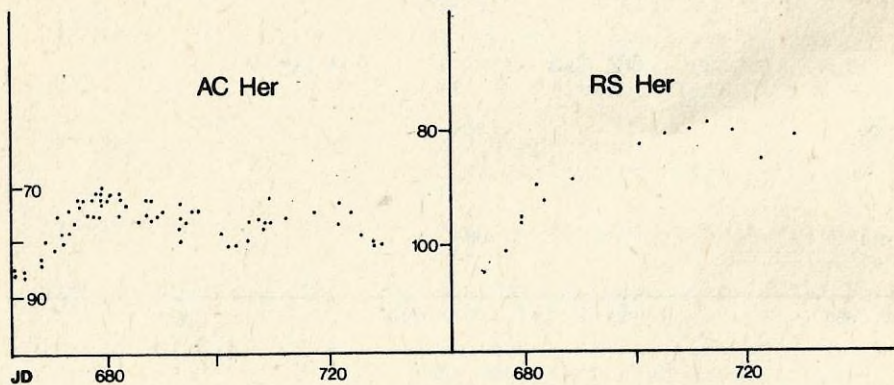
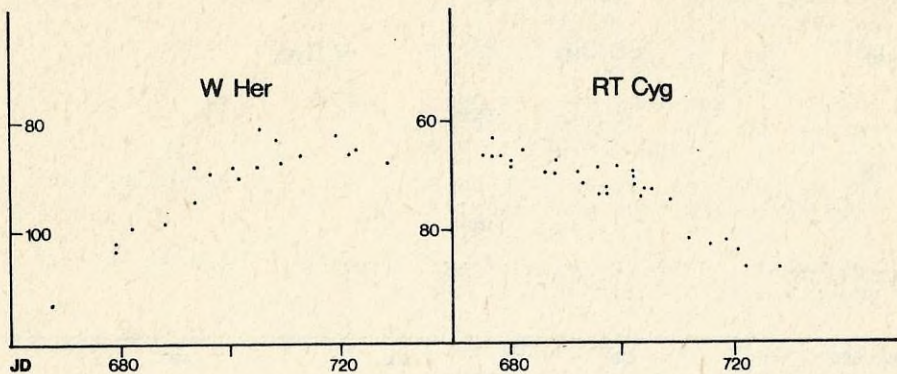
Szeptember-október során 37 észlelő összesen 6.229 megfigyelést végzett. Az emlült időszakban három észlelő küldött be fotografikus észlelést (Ctb, Isk, Sri). Az észlelőlista összeállításánál csak a november 10-ig beérkezett megfigyeléseket vettük figyelembe.

Az elmúlt időszak érdekesebb eseményei

011055	VZ Cas	MIRA	Szeptember elején 11,5 magnitúdó (a továbbiakban csak a számértéket jelöljük), JD 712-én éri el a maximumot (9,3). Október végéig 10,5-re halványodik.
163137	W Her	MIRA	Igen gyorsan fényesedik 11,0-ról, október közepén van maximumban 8,4-el (JD 720 körül).
163238	UU Her	SRD	A nagyon kevés észlelés is jól kirajzolja gyors változását 8,5-9,3 között.
171723	RS Her	MIRA	Szeptemberi 10,5-ről fényességéről októberre 7,8-as maximumba jut.
181136	W Lyr	MIRA	Szeptemberben 7,5-es maximumából lassan halványodik 8,0-ig, ezután gyorsan 9,8-ig csökken.
181349	AM Her	AMHER	Gyors szabálytalan változást mutat 13,1-14,3 között.
182621	AC Her	RVA	JD 702-én következett be másodminimuma 8,0-val. Október végén már a főminimum felé halványodik.
183138	LL Lyr	UGSS	JD 712-én sikerült megfigyelni ritka maximumainak egyikét 13,2-vel.
193449	R Cyg	MIRA	Gyorsan fényesedik 12,4-9,5 között.
194048	RT Cyg	MIRA	Nyárvégi maximuma után 6,5-8,5 között halványodik.
194632	Chi Cyg	MIRA	Szeptember elején 5,0 volt, hónap végén a szabad szemes láthatóság alá halványult. Október végén 8,0.
195035	Nova Cyg	N	Nagyon lassan halványodott 10,5-11,0 között, majd októberben ez egy kicsit felgyorsulva 11,5-et ért el. Az észlelések szórása igen nagy!
204735	V1329 Cyg	ZAND	Októberben közel egy magnitúdóval halványabb a szokottnál: 13,6-13,8 közötti.
210868	T Cep	MIRA	10,2-vel októberben minimumba kerül.
213843	SS Cyg	UGSS	Egy hosszú maximumot produkált. JD691-én fényesedett ki, maximális fényességét JD 695-én érte el 8,1-el.

KOVÁCS ISTVÁN

Mira szélsőértékek 1985-ben

A múlt évben 284 miráról 6296 észlelést végeztek megfigyelőink. Táblázatunkban a kielégítően észlelt csillagok maximum- és minimum értékeit tüntettük fel. A csillag neve után a JD utolsó három számjegye áll, a maximum időpontja. Ezt az észlelt fényességérték követi. A fényesség után álló "M" jelzés maximumot, a "m" pedig minimumot jelent.

R And	311	14,3 m	T Cep	323	10,4 m	R Hya	134	9,0 m
T And	343	8,6 M	o Cet	205	4,0:M		324	6,0:M
U And	101	9,2 M	S CrB	059	6,5 M	R Lac	388	9,9 M
Y And	402	9,8 M		276	11,6 m	R Leo	320	10,3:m
W And	184	7,6 M	V CrB	250	7,6 M		375	5,6 M
RR And	356	9,2 M	W CrB	210	13,9 m	U Lyr	220:	10,3 M
TU And	388	7,8 M		321	7,9 M	W Lyr	189	12,2 m
R Aql	264	6,3 M	X CrB	242	13,6 m		279	7,5 M
RT Aql	257	7,7 M		330	9,3 M	RY Lyr	286	9,4 M
T Aqr	355	7,5 M	Z CrB	264	9,4 M	Z Oph	210	9,6:M
R Ari	375	7,6 M	S Cyg	350	10,1 M	RY Oph	360	8,4 M
R Aur	223	6,6 M	Z Cyg	221	8,2 M	U Ori	375	7,2 M
X Aur	093	8,5 M		350	13,3 m	U Per	126	10,5 m
	147	13,0 m	RT Cyg	120	7,5 M		247	7,8 M
	271	8,9 M		216	12,2 m	W Psc	096	10,0 M
	326	13,0 m	X Cyg	248	5,7 M		302	10,6 M
R Boo	091	7,1 M	S Del	290	8,7 M	R Ser	232	7,1 M
	218	12,9 m	T Del	302	9,3 M	S Ser	178:	8,5 M
	309	7,2 M	X Del	333	9,2 M	U Ser	126	8,2 M
S Boo	171	12,5 m	R Dra	151	13,3 m		270	13,5 m
	307	8,2 M		257	7,7 M	T Peg	305	8,8 M
R Cam	118	8,4 M	V Dra	298	14,4 M	W Peg	268	8,4 M
X Cam	113	8,2 M	R Gem	147	13,5 m	Y Peg	352	9,8 m
	179	12,6 m		318	7,7 M	R Tri	162	11,6:m
	259	7,9 M	T Gem	114	8,6 M		295	6,2 M
	331	12,6 m	S Her	286	7,5 M	R UMA	168	7,8 M
	403	7,9 M	U Her	215	7,7 M		380	13,2 m
R CVn	196	7,4 M	T Her	119	7,6 M	S UMA	117	12,0 m
S CMi	182	8,1 M		220	13,0 m		225	7,9 M
R Cas	181	7,1 M	W Her	161	8,3 M		327	11,6 m
S Cas	305	10,1 M		296	14,4 m	T UMA	155	7,9 M
T Cas	156	12,0 m	RS Her	289	7,8 M		275	13,0 m
	341	7,5 M	RT Her	327	10,0 M		404	8,0 M
U Cas	293	8,5 M	RU Her	140	13,6 m	RS UMA	117	13,8:m
V Cas	096	12,0 m		337	8,2 M		259	8,5 M
	209	7,7 M	SS Her	237	12,3 M	S UMi	245	8,4 M
	327	12,6 M		284	9,0 M	U UMi	206	11,8 m
W Cas	234	8,3 M	SY Her	200	8,8 M	R Vir	166	6,7 M
RV Cas	234	9,0 M		237	12,7 m	S Vir	204	7,5 M
VZ Cas	391	11,9 M		309	9,0 M	R Vul	269	8,1 M
T Cep	153	6,0 M					343	13,2 m

SOÓS ZOLTÁN

Változós hírek, érdekességek

☐ NOVA CYGNI '86

A nóva kitörés utáni fényváltozásának minél pontosabb rekonstruálása érdekében kérjük olvasóinkat, hogy amennyiben készítettek augusztus során vezetett felvételt az éta Cygni környékéről, és a fotón (fotókon) a Nova Cygni azonosítható, számoljanak be eredményeikről Mizser Attilának.

A nóva térképe a 9-es és 11-es számunkban található.

☐ SU TAURI

Felhívjuk észlelőink figyelmét, hogy október végén négy év szünet után ismét minimumba "indult" az SU Tauri R CrB típusú változó. A következő hazai megfigyelések állnak rendelkezésre:

október	6	9 ^m 9
	28	10,0
november	6	10,4
	8	11,8
	9	12,6

A csillag térképe a PVH Körlevél 6. számában jelent meg legutóbb. Várható, hogy az SU Tauri 15 magnitúdónál is halványabb lesz, így fontos lenne a hazai "óriás amatőrtávcsövekkel" próbálkozni megfigyelésével.

MZS

☐ GK PERSEI

Ez a posztnóva néhány évenként 2-3 magnitúdós amplitúdójú törpemaximumot mutat. Legutóbb 1983. augusztusában tört ki, ekkor azonban a hajnali láthatóság miatt nem sikerült kellő mennyiségű adatot összegyűjtenünk. A GK Per a kéthetes novemberi borultság beköszönte előtt még minimumban volt 13 magnitúdónál, november 27-én azonban már 11,2-esnek észleltük, valószínűleg felszálló ágon. A csillag térképe a VA 3-ban jelent meg.

☐ Hibaigazítás

Előző számunk változós rovatában tévesen jelent meg a 38. oldal R Hya fénygörbéjének ábra-aláírása. A helyes szöveg a következő: Az R Hya periódusa az idővel folyamatosan csökken.

A 41. oldalon az EY Cygni szupermaximumát mutatjuk be, nem pedig az EM Cygni-ét. A kis hír címe tehát helyesen: EY CYGNI.